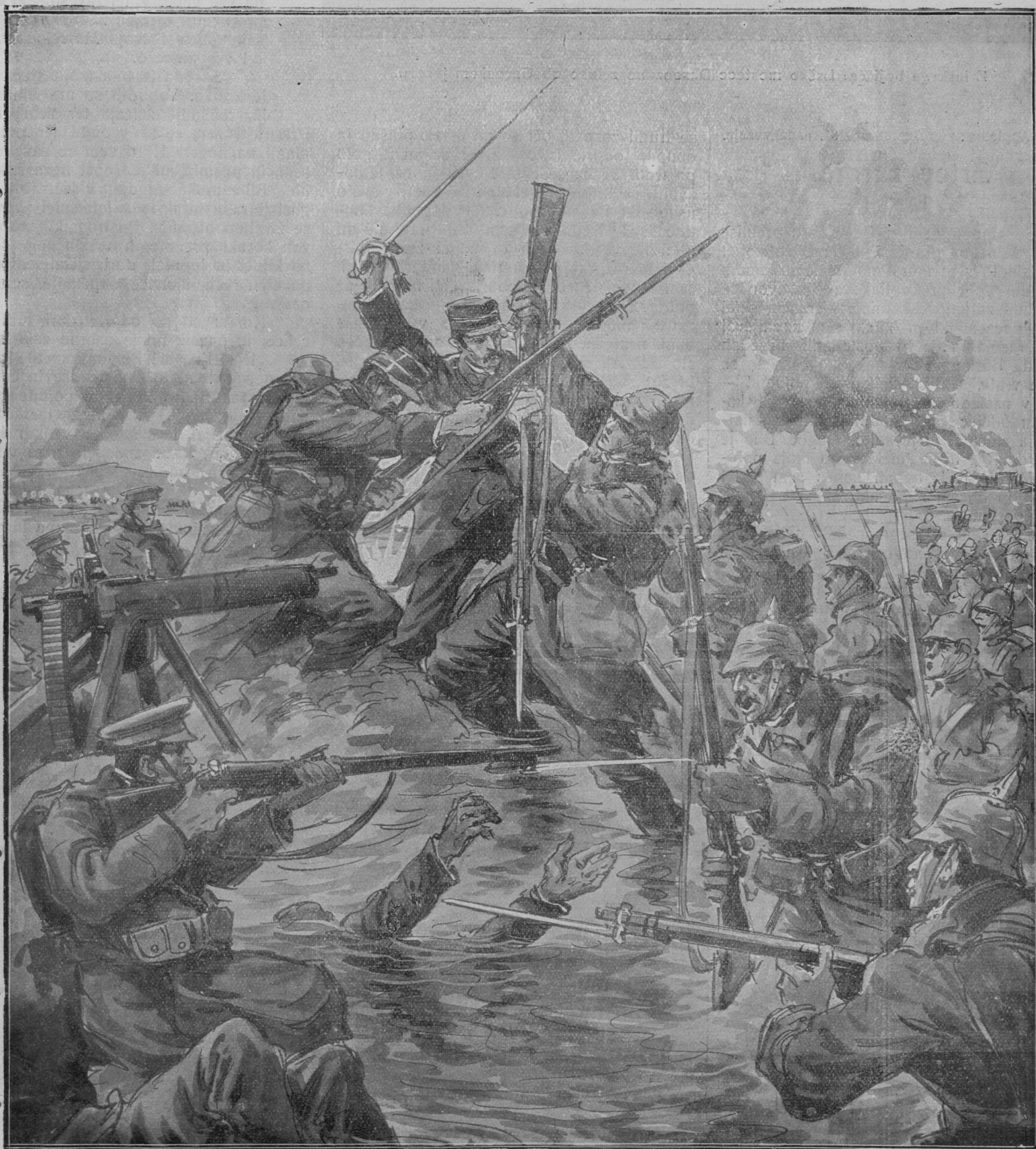

TEDENSKA SLIKE

Štev. 35.

V LJUBLJANI, v sredo 15. septembra 1915.

Leto II.

S francosko-nemškega bojišča: Spopad nemških in francoskih čet ob Iserskem kanalu.

Z laškega bojišča: Laško mestice Desenzano z luko ob Gardskem jezeru.

W. G. Appleton:

34. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Še preden sem mogel dobro premisliti to žalostno poročilo, so me že zopet odpeljali. Iti sem moral po različnih temnih hodnikih, dalje preko tlakovanega dvorišča v majhno zatohlo čakalnico, kjer sem smel sesti na leseno klop. Tukaj sem nadaljeval svoje razglabljanje o poslednjih besedah gospoda Barton. Čez nekoliko časa so se odprla vrata, neki stražnik mi je pokimal — in že v naslednjem trenutku sem stal kakor hudodelec pred sodniki, obtožen najhujšega zločina, ki je sploh mogoč. Bilo je to na dan, ko bi se imela vršiti moja poroka z Marcelo! Iz bajnih nebes sem padel hipoma in docela nepričakovano v najstrašnejše brezno.

Čutil sem se vsega onečaščenega; moj moški ponos je silno trpel. Bolestna zavest, da moji sovražniki triumfirajo nad menoj, hitra izprememba iz največjega blaženstva zjutraj v najbridkejšo žalost sedaj, misel na ubogo ljubico, ki bi bila sedaj že moja žena, me je zbegala tako, da se vse razprave spominjam le prav temno. Zdelo se mi je, kakor bi me mučil grozen sen, iz katerega bi se po sili rad zbudil. Spominjam se, da so me kmalu odpustili in odvedli zopet v ječo, da sem govoril še enkrat z gospodom Bartonom in da je bil pri meni prijatelj Mortimer, ki mi je obetal, da poskrbi med mojo odsotnostjo za Marcelo in Heleno. Nato so me kot najgršega zločinca v zelenem zaprtem vozu odpeljali v Wandwortsko jetnišnico.

DVAJSETO POGLAVJE.

Zlobna usoda je hotela, da sem tako prebil svojo poročno noč v jetniški celici: moja poročna soba je bila tesna, temačna luknja golih sivih sten; visoko zgoraj je bilo majhno, zamreženo okno, postelj mi je bila ozka, lesena prična, samota moja družica.

Nepopisno počasi so lezle ure, ki so jih naznanjali rožljajoči udarci ure na jetnišniškem stolpu. Zaman sem

se trudil zaspati, oči so mi ostale plašno in obupno odprte in ves život se mi je golil po trdih deskah. Če bi človek mogel le pozabiti, če bi se mogel umiriti, udati v svojo usodo ter flegmatično čakati dogodkov bodočnosti! Nedolžen sem bil, prav nič mi ni težilo vesti, miren bi mogel zreti preiskavi in razpravi nasproti, a vendarle se nisem mogel iznebiti razburjenosti in duševne potrtosti, ki je pritiskala name kakor neznošna mōra. Kako more biti v duši šele onim nesrečnežem, ki jim teži vest resničen zločin! Ali pa so oni mirnejši, udanejši, brezbržnejši? Mene so mučili spomini preteklih tednov, ki so se pletli pred mojimi duševnimi očmi kakor vreteno, ki se suče okoli svoje osi.

Še minoli mesec sem bil srečen, zadovoljen mož, spoštovan od prijateljev in znancev, in nihče, najmanj pa jaz sam, bi mogel slutiti, da je možna v mojem življenju toli nagla in zato toli strašna izpre-

memba. In kaj je bilo vzrok te nesreče? Kdaj se je okrenilo kolo mojega življenja? Jasno je — nesreča se je zgrudila name v tistem hipu, ko sem našel pred svojo vilo v snegu ležati nezavestno krasno neznanko — Marcelo, zdaj že mojo nevesto. Ona, Marcela, moja ljubljena nevestica, je kriva vse moje grozne nesreče in največje sramote, mojega trpljenja, obupavanja in zadušljivega strmenja v temno bodočnost! Ona je kriva vsega.

In vendar, vzlic vsemu, si nisem želel, da bi bilo drugače — ali da bi ne bil Marcela nikdar spoznal. Ne, niti na misel mi ni prišlo obžalovati svoje doživljaje, saj je bila moja ljubezen prevelika. Zavedal sem se, da vse to trpljenje mojo ljubezen le krepí, in preverjen sem bil, da me tudi ona ljubi zdajle še bolj vroče, če je to sploh mogoče. Trpljenje, nesreča, krivica so kakor plodni dež na livado pod vročim srcem, kakor jeklena veriga, ki zveže dvoje src nerazdružno na vse veke. V tej zavesti sem končno proti jutru utrujen zadremal, in v snu sem objemal svojo Marcelo ter pozabil vso nesrečo.

Seveda je bila moja sreča v snu le kratka. Vzbudili so me viki in kriki, rožljanje železja ter sirovi koraki.

Prestrašil sem se in vzbudil ter preplašen planil na noge. Hitro sem se zavedel, kje sem, in postalo mi je zopet neznansko tesno. Bilo je še zgodaj, v ječi je ležal še gost jutranji mrak, a v jetnišnici je vladalo že živahno beganje. Po hodnikih so odmevali koraki premnogih težkih nog, škripali so ključi in loputale duri, slišal sem osorna povelja, rezke kletvice, šepetanje, smeh, godrnjanje.

Kmalu so se odprle duri tudi moje celice, in paznik mi je osorno zaklical:

„Posteljite si! Potem pometite in osnažite posodo! Metla, smetišnica in cunje so v kotu za prično! Po vodo pojdite k vodovodu na dvorišče! Alo! Marš, marš!“

In rožljaj je s šopom velikih ključev ter ukazujoče kazal z debelo roko v kot za prično in na hodnik.

Nikdar ne pozabim tega trenutka, a ne odpustim ga nikoli naši justici. Kako se more s človekom moje izobrazbe in mojega

Kopališko mesto Torbola ob Gardskem jezeru.

socijalnega stališča, ki je šele osumljen, ne pa že obsojen, postopati v preiskovalnem zaporu tako, kakor bi bil nedvomen zločinec brez časti in družabnih pravic, to mi ne gre v glavo. Naši angleški juristi imajo na vesti toli škandalozno krivičnost, soodgovorna je pa tudi naša vlada, ki trpi v XX. veku še tako prostaško barbarščino. Ugovarjal sem . . . se skliceval na svoj doktorat, na svojo neomadeževanost, na svoje imetje in ugled . . . bilo je vse zaman. Paznik je le skomizgnil z ramo in dejal suho: „Tako mi je ukazano. Ne upirajte se, sicer greste v temnico!“

Ves besen sem kričal:

„Pritožim se! Zadoščenja bom zahteval!“

Paznik pa je odvrnil:

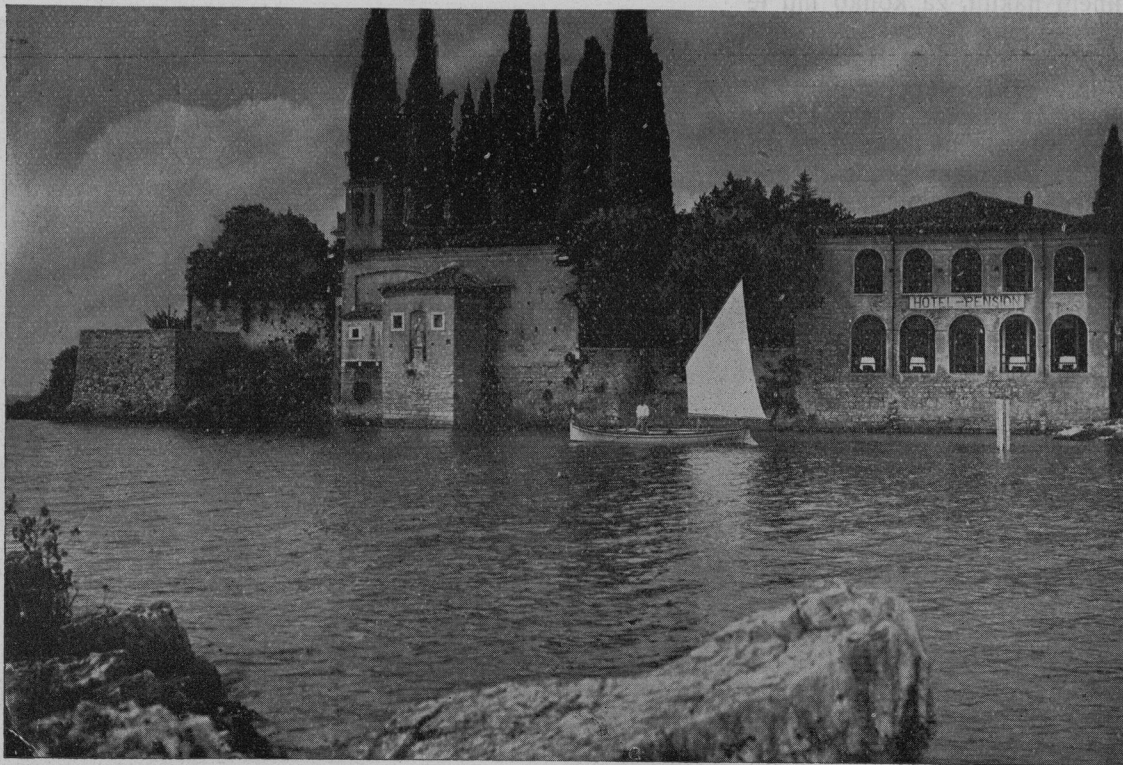
„Storite kar hočete, a ukaz je ukaz in — zdaj pa kar hitro! Drugi so že vsi na delu, torej ne odlašajte, sicer —!“

Zaklel sem in se — ponižal.

Potem je prišel zajtrk. Pogledal sem ga in pljunil. Bil sem ogorčen do skrajnosti in pihal sem kakor gad. Jedva sem čakal, da me odvedejo zopet pred sodnika. Povedal bi mu bil svoje odkrito mnenje, pa če bi tudi moral naravnost na vislice. Toda niso me odvedli nikamor; ura je potekla za uro, in moja besnost se je izpremenila v topost in resignacijo. Končno pa je prišel paznik, ki me je pozval, naj grem na hodnik, da pojdem — molit v kapelo! Na glas sem se mu zasmeljal v obraz. O, Angleži so strašno pobožni ljudje! Zdravnik-doktor mora pometati lastnoročno svojo ječo, pomivati tla, izpraznjevati čeber s svojimi lastnimi odpadki . . . a na molitev vendarle ne sme pozabiti! Kaj pa, angleška kultura je na vrhuncu.

Na hodniku sem našel že celo vrsto tovarišev: propalic in inteligentnih mož moje vrste. Prvi so se zabavali na naš račun, ko so videli naše od togote, užaljenosti in obupanosti spačene obraze, — drugi pa so zrl nemo v tla, se grizli v ustnice, bliskali z očmi, krčili pesti in včasih zaječali, kakor bi tičali na natezalnici.

Šli smo paroma v kapelo; na vsaki strani par paznikov. V kapeli nas je nago-

Z južnotirolskega bojišča: St. Vigilio na Gardskem jezeru.

voril duhovnik, dober mož, čegar pridiga nas je nekoliko pomirila in nas duševno dvignila. Tolažil nas je, da trpimo za grehe vsega človeštva, čeprav smo morda osebno nedolžni, da boleost le oblaži in oplemeniti ter da je pravičnost božja le navidezno slepa, ker končno se preokrene po volji nebes vsaka nesreča v tem večjo srečo in zadovoljstvo. Mož je bil filozof, ki je govoril za svoje občinstvo preveč globoko, a meni se je zdel dobrotnik. Njegove besede so mojo nado v skorajšnjo svobodo pokrepile, in vrnil sem se v ječo mnogo mirnejši.

(Dalje prihodnjič.)

Herman Roskošny:

Poljski židje.

Poljski žid je od sovornikov v vseh drugih evropskih deželah bistveno različna

prikazen. Dočim se židovsko prebivalstvo povsod krščanskemu vedno bolj približuje ter se v obleki, navadah in običajih prav nič več ne razlikuje, so poljski židje ne le ohranili tipičnost svojega plemena, nego se razlikujejo tudi po obleki in načinu življenja prav očitno od svoje krščanske okolice. Orlovski nos, velike črne oči, temni kodrasti lasje in rmenkasti obraz z ostro rezanimi potezami izdajajo na prvi pogled njihovo orijentalno pokolenje. Kodri (ob čelu in ušesih), payes, ki jih nahajamo še pri galiških židih, so v nekdanjem poljskem kraljestvu izginili; prepovedano je namreč nositi take kodre in kjer si jih niso židje prostovoljno sami odrezali, tam jih je postregla policija. Pomanjkanje teh kodrov je poleg vedno pogostejše udomačenih visokih škornjev edina izprememba, ki se je tekom stoletji izvršila na zunanosti poljskega žida.

Njegova obleka je še vedno dolgi kaftan ali skoraj do peta segajoča suknja iz lastinga. Njene umazanosti sploh ni mogoče popisati. V svoji umazanosti ženske prav nič ne zaostajajo za moškimi. Čudne prikazni so bogate židovke, ki imajo po sebi obešene nakite vseh vrst, med temi večkrat dragocene demante in bisere, a v ostalem so umazane in razcefrane kakor beračice. Med dekleti so večkrat velike lepote, a dražesti židovk uvenijo naglo, in kadar se omože, jih še popači grdi običaj, da ostrižejo ženi lase. Na goli glavi nosi nato židovka vlasuljo, na tej pa s ponarejenimi ali pristnimi dragotinami okrašeno havbo grde oblike.

Vrhunec nečistosti pa najdeš po stanovanjih teh ljudi, po smradljivih brlogih, ki so prava gnezdišča nalezljivih bolezni, brez najpotrebnejšega pohištva, po več rodbin skupaj v istem prostoru; po smradljivih cunjah, raztrošenih po tleh, polegajo stari in mladi, moški, ženske in otroci vse križem. Ker imajo poljski židje posebno strast za česen, je za nežida nemogoče, dalje časa vztrajati v takem stanovanju.

Kdor bi pa zato poljskega žida smatral za reveža, bi se zelo zmotil. Čeprav je poljski žid še tako bogat, svoje obleke in načina življenja ne izpremeni; kvečjemu pa se izpozna na

Z južnega Tirolskega: Santa Madonna di Campiglio: dom junaškega Tirolca, oštirja poveljnika Andreja Hoferja, ki so ga Francozi ujeli in v Mantovi l. 1810 ustrelili.

ženinem nakitu, za koliko mu je naraslo imetje. Najlepša židovska lastnost je zmernost, toda zmernen je žid do skoposti in stradanja. Za nobeno ceno bi ne okusil jedi, ki ni „košer“ (po židovskem verskem predpisu pripravljena), in če ga privede njegovo opravilo v kraje, kjer ni židov ter bi moral torej jesti v krščanski hiši, pri „goiju“ (kakor imenujejo kristjane), se rajši zadovolji s kosom trdega kruha, ki ga je vzel v žepu z doma, in z nekaterimi čebulami.

Židovsko življenje, ki je z moderno kulturo nezdružljivo, je pravcat Avgijev hlev, ki ga ne more izkudati ena sama generacija. Ko je vlada pri židih običajne prezgodnje poroke prepovedala, se je razburilo vse poljsko židovstvo, in javkanja ni bilo konca. In vendar je bila ta prepoved nujno potrebna. Mnogokrat so se sklenili zakoni še pred 12. letom, ko si niti „mož“ niti „žena“ še nista mogla služiti kruha. Mlada žena se je igrala še s punčkami, 12-letni mož pa je še drgnil šolsko klop ter se metal po cestah z vaškimi paglavci. Sorodniki so preživljali zakonski par dotlej, da sta mogla začeti z delom; ženin in nevesta sta prebivala prva leta pri starših nevestinih, kasneje pa pri starših ženinovih. Seveda so vplivali prezgodnji zakoni jako neugodno na telesni razvoj potomcev, in mnoge zanikarne osebe, ki jih je človek srečaval po Poljskem, so bile nedvomno žrtve prezgodnjega zakonskega življenja.

Poljski žid je ali krošnjar ali pa prodaja žganje. Kot krošnjar kupuje vse, kar ima količkaj vrednosti, in prodaja vse, česar si želiš; mešetar je in posredovalec ter za ljudi, ki se nočejo niti malo truditi in ki ne vprašujejo po cenah, cenjena osebnost. Kot najemnik žganjarne se zna kmetom prav tako prilizniti kakor plemiču ter jim slabo blago prodaja prav tako, kakor plemstvu. To so razmere, ki so pač le na Poljskem

možne, kjer sta kmet in plemič enako navajena židovskega kramarja in se dajeta mirno izkoriščati.

Razen v Varšavi, kjer tvori židovstvo ogromni del prebivalstva, žive židje še v vseh podeželnih mestih, in mnoga mesta imajo izključno židovsko stanovništvo. Za Nemce, ki potujejo po Poljskem, so židje velika pomoč, ker govore skoraj brez izjeme vsi nemški, seveda večkrat neko mešanico,

ki jo človek komaj razume.

Zanimivo je pogledati popolnoma židovsko mesto ob petkih zvečer, pred sabatom. Ker prižge vsaki, tudi najrevnejši žid tega večera več luči, in ker okna niso zaprta ali zastrta, žare luči iz vseh hiš ob ulicah kakor pri svečani razsvetljavi. Tam se vrše tudi vse čudne židovske slovesnosti javno in s svečanimi izprevodi. Izredno veselo je na dan židovskega pusta. Ves dan do pozne noči se vlačijo maske skozi mesto, na glavnem trgu pa predstavljajo „Ahasvera“, v kateri igri nastopajo kralj Ahasver, z zlatom in srebrom nakitena Estera in hudobni Haman kot glavne vloge; godba doni povsod, v vsaki hiši so pojedine in kdorkoli pride, je dobrodošel gost. V jeseni praznujejo Sukoth, t. j. praznik zelenih šotorov. Na vrtu za hišo postavijo iz drogov šotor, stene so pokrite z rudečim suknom, verige iz pisanega papirja ovijajo drogeve in zelene veje s pozlačenimi orehi so pritrjeni povsod, streho pa pokriva sveže zeleno listje z dreves, a le toliko, da se morejo videti skozi vejevje še nebo in zvezde. V tem šotoru ostane družina tekom vse veselice, tu opravlja svojo molitev, sprejema posete in uživa jedi.

Po malih poljskih mestih nastopa židovstvo čisto drugače kot po onih, kjer je večina prebivalcev krščanske vere. Po malih mestih se ne bavijo židje le s kramarstvom in mešetarstvom, nego so tudi rokodelci vseh vrst, peki, mesarji, črevljarji, krznarji, krojači ter so znani kot marljivi in spretni delavci. Poleg tega cvete ondi kramarstvo in mala trgovina, ki oddaja v mesto prihajajočim kmetom vse, česar jim je treba, a tudi vse žganjarne in druge krčme so v židovskih rokah. Židovska mala trgovina je med najhujšimi rak-ranami poljskih razmer. Ker ima kmet redkokdaj denar, plačuje blago, ki ga kupuje pri židu, s pridarki svoje kmetije. Žid ceni pridelke zelo nizko, svoje blago pa jako visoko, tako da ima trgovec dvojni dobiček.

Kakor kmeta izkoriščajo židje tudi plemiče, dasi z drugimi sredstvi. Večji del nekdanj bogatega poljskega plemstva tiči danes zaradi lastne lakomnosti in zapravljenosti v popolni židovski odvisnosti. V židovsko posest je prešlo že mnogo lepih graščin. Zato je na Poljskem že mnogo židov, ki imajo posestva, palače in tovarne, a večina plemstva je ubožna in navezana na službe pri bogatih stanovskih tovariših.

Danes prihaja na Poljskem na 12 prebivalcev 1 žid, in desetina židov vsega sveta živi med mejami bivšega poljskega kraljestva.*)

*) Iz knjige „Russland. Land und Leute.“ II. Leipzig.

Vojna z Lahi.

Na Krnu.

Opazovalec na neki gori blizu Krna piše:

Velika gora pred menoj je najmanj dvakrat višja od one, na kateri stojim. Ta sivi orjak z večnim snegom na temenu je Krn. Nižja kopa

Laška vojska ob starem gradu Nalcesimu nad Gardskim jezerom.

Nemška ofenziva v Kurlandiji: Kolodvor v Savlih, ki so ga zasedli Nemci.

je Ložnica, za njo pa velikan Kuk. Doli ob njegovem pobojju na gozdnatem hribu bel stolp, ki se daleč blešči, grad Tolminski. To je torej Krn? Kaj ima ta snežnik opraviti z vojno? Če kje, mora pač vladati mir na tem skalnatem vrhu, na njegovih razdrtih grebenih, ki prodirajo oblake. Ne morem verjeti, da bi se tam mogla tudi le divja koza dobro počutiti.

General, stoječ tik mene, pa mi odvrne:

„Ali vidite tam gori, skoro neposredno pod špico, tri temne proge, tri razpoke v snežnobeli skali? Gornja črta je ena naših pehotnih postojank, spodnji sta gosto žičevje.“ Izpod daljnogleda se začuden ozrem generalu v oči. „Kaj? Tam gori? Naši ljudje? Je-li mogoče?“ General zmaje z ramami:

„Če je mogoče? Kaj pa sploh danes ni mogoče? Če bi bilo samo to, da se je naše vojaštvo pririlo tje gor. Pa tudi žico in topove ter drugo orodje so spravili gori na višine, do katerih so turisti priplezali samo privezani na izkušene vodnike in si za to domišljali bogvekaj.“

Nato pa se je general malo zamislil in dodal: „Včasih se mi samemu zdi, da so naši možje tam gori — začarani. Mora biti kak velik čudež . . .“

General je pogodil pravo. Tam gori, v oblačnih višavah nad menoj je krnski čudež. Misel na nadčloveške napore in uspehe naše vojske pa mora naš zarod spremljati na bodočih potih življenja, mora prihodnjim rodovom posvetiti spomin na one, ki so se za domovino, za domačo grudo, vzpeli tja gor do oblakov, kamor le sokole ponesejo peroti. Med sinovi prenovljene domovine naj se vedno dviga do nedosežnih višav: Čudež na Krnu! Izvršili so ga slovanski polki!

Kranjski fantje ob Soči.

Veliko smo že slišali o hrabrosti avstrijskih vojakov, najsibode severnega, južnega ali jugozapadnega bojišča. Strašne bitke pri Gologori, Zborowu, Przemyslanih, Lvovu, Grodku, Sadowi wisznji, v Karpatih in pod njimi bodo večni spomeniki slovenskega junaštva.

Kakor bi se odprla zemlja in metala žareči ogenj v zrak, kakor najhujši vihar, spremljan z gromom, bliskom in točo, tako se nam je zdelo, ko nas je obsipavala laška artiljerija z granatami in šrapneli vseh mogočih kalibrov. Od zjutraj pa pozno do večera trajal je ta ogenj in potres. To je bila priprava na napad od sovražne strani.

Mirno, brez posebne razburjenosti čaka vsak izmed naših fantov, kdaj pride tudi zanj kaka „težka“, ki mu

Bivanje v sodu na bojišču.

pretrese kosti. Vzela je že marsikaterega, ki je moral izdahniti svojo blago dušo, ali njegov sosed na desni in levi stoji ali čepi še vedno neomajen v svojem bornem skrivališču. Škrta z zobmi, kajti komaj pričakuje hipa, ko ne bode odločala niti kroglja niti granata, ampak krepka kranjska pest in trdo puškino kopito! — Prišel je tisti trenutek, takrat pa kot bi strela udarila —

nepopisni krik urrra - živijo! — in mlatili so po Lahih, da se je vsulo vse v divjem teku nazaj, kdor še ni okusil kopita . . . Zopet tiho vse, le vzdihovanje in jokanje brezštevilnih ranjencev se je slišalo daleč na okoli . . .

Naši fantje pa so pogledovali divje veselo na Sočo in preko nje v daljavo, kajti rob planote je bil njihov in ostane . . .

Onim pa, ki so bili ranjeni, ni bilo videti posebnega izraza svojih bolečin. Ko smo jih obvezali, so še kaj radi pripovedovali: „Al' smo jih!“ Eden izmed njih je prišvedral sam do obvezovališča, dasi je bil ranjen v trebuh, hrbet in nogo. Na velikansko gorjačo se je opiral in šlo je. Vsede se počasi, priduši se trikrat na „proketo polentarsko druhal“, in ko smo ga obvezali, vzel je zopet gorjačo v roko in sam lezel do brigadne sanitete. Iz krušne torbe pa mu je gledal laški bajonet — v trajen spomin . . .

To so bili časi, kakršnih do sedaj ni poznala vojna zgodovina. Po hudih naporih, po neizprosni boju in klanju je zmaga na naši strani. Od prostaka do poveljnika bataljona, vse stoji neomajno na braniku v svesti si, da mora biti zmaga naša!

In če je padel ta ali oni Slovenec, naj bodo uverjeni njegovi starši, žena ali nevesta, da je pojila njegova kri ona

trda slovensko-kraška tla, iz katerih bodo pognali cveti lepše bodočnosti za našo veliko in ožjo domovino.

Vrli vojaki.

Kaj zmore pogum in hladnokrvna premissljenost naših vojakov priča sledeči zgled:

Dne 11. junija sta dobili dve patrulji, ki sta šteli vsaka po tri može, pod povelj-

Laška obmorska trdnjava Jakin (Ancona), ki jo je naše vojno brodovje že dvakrat uspešno obstreljevalo.

Naši vojaki ob srbski meji.

stvom desetnika Rudolfa Fellnerja in poddesetnika Ludvika Lipota nalogo, da napadeta močno sovražno patroljo alincev, ki se je bila vgnezdila na Hochweißsteinu (Monte Paralba), ter jo vržeta proti jugu. Italijani so imeli jako močno, dobro krito postojanko; ogenj cele stotnije in dveh strojnih pušk ni najmanj izdal proti skritemu sovražniku.

Obema patroljnima poveljnikoma se ni mogel podati podrobní načrt, kako naj preženeta sovražnika, ker je bilo vse odvisno od njune smelosti in zaničevanja smrti. Vzela sta prostovoljno moštvo, vrvi, ročne granate in odrinila na pot.

Lipot je šel v fronti proti sovražniku ter je potegnil nase njegov dobro merjeni ogenj. Kljub temu, da so bili zadeti vsi trije njegovi možje, ni popustil, marveč je le še bolj streljal. Fellner se je medtem s svojo patroljo s pomočjo vrví splazil skozi težko dostopne kamine na zelo izpostavljeno skalno škrbino. Tam se je pa prepričal, da s tega mesta nimá prostega strela na nižje stoječo sovražno patroljo. Hitro odločen se je spustil po vrvi čez pečino nad prepad in tako, prosto v zraku viseč, je z ročnimi granatami bombardiral obupno se borečega sovražnika. Medtem so njegovi trije možje ležali z namerjeno puško in podirali tiste Italijane, ki so skušali ubežati. Posrečilo se je sovražno patroljo, ki se je skrajno hrabro obnašala, uničiti do zadnjega moža, predno je imela čas, da bi napad naznanila v ozadje.

Oba junaka sta prejela zlato hrabrostno svetinjo.

Obstreljevanje Mirna.

Gorica je zadnje dni kolikortoliko prosta italijanskih šrapnelskih in granatnih pozdravov — nekaj granat sicer vsak dan prileti, a za te se Goričani malo zmenijo; — sedaj so začeli Italijani ogrožati z granatami Miren. Pred dnevi so vzeli na muho mirensko cerkev in jo precej poškodovali. Pri cerkvi so pričeli in svoje delo nadaljevali. Posebno ljuto so obstreljevali Miren z granatami v nedeljo, dne 29. avgusta.

Izstrelili so ta dan na Miren krog 100 granat, ki pa so eksplodirale večinoma na polju in ranile samo eno kravo. Najbolj je trpel Gorenji Miren, Dolenji malo. Dosedaj je bilo ranjenih več ali manj občutno krog 7 Mirncev. Zelo težka nesreča je zadela komaj devetnajstletno mirensko dekle Klara Ferfoljevo. Kroglija ji je odnesla spodnjo in zgornjo čeljust, ji poškodovala jezik in jo ranila v nogo. Dekle je izgubilo svojo govorico in se potom pisanja sporazumeva z domačini.

Ko so leteli le šrapneli v vas, se Mirenci niso dosti bali, a granate so jih napravile nervozne. Zato jih je nekaj odšlo, drugi pa odhajajo z živino zjutraj iz vasi in se zopet zvečer vračajo v svoje domove. Tudi Bilje so bile zadnje dni cilj sovražnih granat.

Steckenpferd-lilijinomlečno milo

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 1 K povsod.

Minoli teden.

Ruska duma je začela rabiti ostro metlo: prvi je odletel vojni minister Suhomlinov in ga je nadomestil Polivanov, nato je šel šef generalnega štaba Januškijevič ter ga je nadomestil Aleksejev in zdaj je odstranjen generalissimus, veliki knez Nikolaj Nikolajevič, ki so ga poslali kot podkralja in poveljnika na Kavkaz. Car Nikolaj pa je sedaj sam prevzel najvišje poveljništvo nad rusko armado ter je bajé odšel že na bojišče. Toda Nemci in Avstrijci prodirajo dalje, dasi je na severu že deževna jesen ter je ogromno bojišče večinoma pod vodo in v blatu. Pri Rigi so bili hudi boji na kopnem in na morju. Izgube na obeh straneh. Vrhovni ruski poveljniki so zdaj generali Ruskij, Evert in Ivanov. Japonska izdeluje za Rusijo čevlje, puške in strelivo v mogočnih masah. A tudi Amerika pomaga Rusom in Angležem. Boji so neprestano hudi ob besarabski in ob gališki meji, preko vse Poljske in prav do Rige, ki jo Nemci že oblegajo. — Lahi so bili ob sedlu Kreuzberg, dalje med Burgstallom in Pfannspitze, pri Lavarone in Folgariji na tirolski

fronti zopet hudo tepeni. Tudi napadi na dobrdobsko planoto so bili odbiti. Na koroški fronti so zadnje dni vroči boji. Lahi imajo mnogo ovaduhov. Francoski najvišji poveljnik general Joffre je obiskal laško armado ob Soči ter bajé z Lahi dogovoril složno in enotno manevriranje. — Na belgijskem in francoskem bojišču so bili zadnje čase zopet trdi boji, tako ob Dixmuidé, ob Sonchezu, v Vogezih, v Šampanji, med Mazo in Mozelo, ob Westin Ostendu in drugod. Angleži in Lahi vozijo čete v Dardanele, kjer ni bilo doslej nič večjih uspehov. V Maroku imajo Francozi težke boje z uporniki in mohamedanskimi sosedi.

Rumunija igra v svoji politiki dvolično ulogo, tako da ji že nihče ne zaupa. Ententa je nad Balkanom skoraj že povsem obupala. Zdaj upa le še na Japonsko in Ameriko.

Dobro blago in nizke cene, to je načelo trdke H. Suttner v Ljubljani štev. 5. Zato pa se je tudi razvila iz majhnih početkov do današnjega velikega podjetja ter je sedaj na slovanskem jugu največja razpošiljalnica ur, verižic, prstanov, uhanov in sploh zlatnine, srebrnine i. d. Oglejte si zalogo ali pa pišite po cenik, ki ga dobite zastoni in poštne prosto.

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoni. — Opozarjamo na današnji zadnevni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Najlepše, najudobnejše in najcenejše zabavišče v Ljubljani je „Kino Central“ v deželnem gledališču. Vsak torek, petek in soboto nov spored prvovrstnih filmov.

Književnost.

Oton Župančič „Sto ugank“. Izšla je lična knjižica za naše otroke, ki vsebuje „sto ugank — tristo zadrž tristo zanka.“ Izdala „Omladina“. Cena 90 vinarjev. Dobiva se po knjigarnah in v Učiteljski tiskarni v Ljubljani. O knjižici še poročamo, za danes jo vsem najtopleje priporočamo v nakup.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 17.

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v vezenju - Tovarna v Lincu ustanovljena 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Najbolje darilo trpečemu vojaku je

MORANA

Reši ga in brani nadležne golazni: uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. Skrinjar, Trst

Via Castaldi 4. I.

483

Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

Da olajšamo odpošiljatev in troške, pošljem naravnost na dotični stan vojaka. Pošlje naj se denar in natančen naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake razjedajoče kisline, torej neškodljivo človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

Tiskarna Dragotin Hribar
izvršuje tiskovine lično in ceno

List „Tedenske Slike“ je najbolj zanimiv slovenski ilustrovani tednik. Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah

J. Grobelnik, Ljubljana, Mestni trg, 22.

F. Čuden

Ljubljana,

Prešernova ulica števil. 1.

Oficijalni vojni spominski kozarci 1914—1915.

V nobeni hiši se ne sme pogrešati tega kozarca, ker je res nekaj posebnega in je dobiček v korist vojakom. Razstavljeni so v izložbi tvrde F. Čuden, Prešernova ulica 1.

Spominski lepi prstani, železni s srebrom in zlatom podloženi K 3— do 12— in srebrni po K 2— z rdečim križem K 230.

Najboljše ure. Svetovne znamke.

Delničar švicarskih tovarn „Union“ „Horlongere“.

Cenik tudi po pošti brezplačno.

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Velimir Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 2:50 K, vezan 3:20 K.

Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“. Vezano 2:50 K.

Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Vezano 2:50 K.

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Vezano 2:50 K.

Obiskujte „Kino Central“ v dežel-nem gledališču!

„SLAVIJA“

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—.

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304:25.

— Ividend se je doslej izplačalo nad K 8.000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin

Ria balzam Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev,

v treh dneh brez bolečin. Ceuca enemu lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lončki 2 K 50 v, 6 lončkov 4 K 50 v. Stotine zahvalnih in priznanih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44, (Ogrsko).

Modistka

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg 21

priporoča cenj. damam

svojo zelo povečano zalogo damskih klobukov in otroških čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

Zajamčen uspeh, drugače denar nazaj

Zdravniška izjava o izvrstnem vplivu.

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo

oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 3.—, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8.— Kosm. Dr. A. Rix Laborat, Dunaj IX., Berggasse 17/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri Zlatem Jelenu, parfumerija A. Kanc in drogerija „Adrija“.

492

Poravnajte naročnino!

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNIKA

IVAN JAKOPIČ, LJUBLJANA.

4/6 Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir

napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši lasi. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se lamči. Zadostuje steklenica. Spričevala na razpolago.

DRAGOTIN HRIBAR

457 TISKARNA IN KNJIGOVEZNIKA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakoršna v njeno stroko spadajoča naročila ukusno in po najzmernejših cenah; nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgustom 1914 pri sodiščih vpeljanih obrazcev za civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade, cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.

Ako naročite in to storite nemudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa

1 srečko ogrskega rdečega križa

1 srečko budimpeštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880

1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk iz leta 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobiček 630.000 kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do **4000 frankov** popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:

Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Odlikovan na razstavi v Radovljici leta 1914 s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

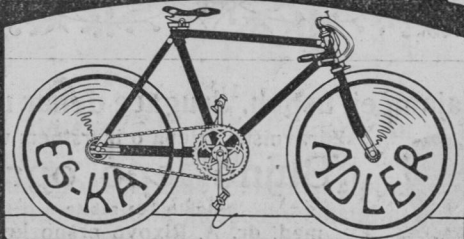
BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Cene zmerne. Za pristnost jamčim.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

**LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA - ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO**

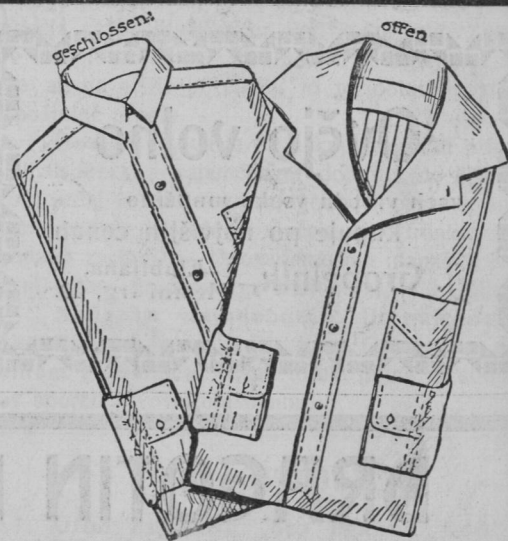
LJUBLJANA
Franca Jožefa cesta števil. 3.
specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke

klobuke
slamnike
čepice
kravate
žepne robce
nogavice

srajce
spodnje hlače
naramnice
palice
dežnike
i. t. d.

Za vojake:

nepremočljive dežne plašče, spalne vreče,
nahrbtnike in vso drugo opremo.

Lepa darila

(IKO H. Suttner)

so traja spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdrže vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

Št. 410	Nikelnasta Roskopf ura	K 4-10
	Nikelnasta verižica	K 1-—
Št. 719	Srebrna rem. ura	K 7-80
	Srebrna verižica	K 2-20
Št. 523	Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov	K 12-80
Št. 865	Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka	K 4-40

Za poroko:

Št. 2509	12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju	K 19-—
Št. 478	Namizni nastavek, 47 cm visok	K 33-50
Št. 1315	Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro	K 12-50
Št. 2296	Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok	K 37-—

Za krst:

Št. 1202 ^{1/2}	trideln. orodje v etuiju	K 9-70
Št. 1202	Pravo srebrno orodje v etuiju	K 15-—
Št. 49	Srebrno pozlačeni obsek za krst	K 5-60
Št. 563	Srebrna zavratna verižica	K 2-—
	14 karat. zlata	K 16-80

Za god:

Št. 2294	Pravi srebrni servijetni obroček masiven	K 6-75
Št. 189	14 karat. zlat prstan z lepim kamnom	K 7-80
Št. 189	Novo zlato, prstan z lepim kamnom	K 3-80
Št. 470	Double zlati obsek, srček	K 1-20

Za gospode:

Št. 788	Srebrna tula ura, dvojni pokrov	K 19-80
Št. 859	14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana	K 32-—
Št. 793	14 karat. zlata ura, fino kolesje	K 44-—
Št. 795	14 karat. zlata ura, dvojni pokrov	K 65-—

Za dame:

Št. 562	Zavratna verižica, srebrna	K 1-80
	14 kar. zlato	K 13-50
Št. 886	150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica	K 58-—
Št. 804	Srebrna damen ura, 6 kamnov	K 9-50
Št. 1548	Srebrna tula raztezna zapetnica z uro	K 25-—

Velika izbira [raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastonj in poštne prosto.

Razpošilja [se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — **Bogato ilustrovani cenik** zahtevajte zastonj od svetovne razpošiljalnice

Lastna tovarna ur v Švici.

H. Suttner samo v **Ljubljani št. 5.**

Tvrdka nima nobene podružnice.

Največja specialna trgovina za dobre ure.

Lastna znamka „IKO“ svetovno znana.

Naročnina za list »Tedenske Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-— celo leto K 10-—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3-50, 1/2 leta K 7-— celo leto K 14-—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16-80. Za Ameriko letno 3-25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 20 vin.

[Uredništvo in upravljanje: Franciškinska ulica št. 10, I. nadstropje.]